

Saltsjöbadens samskola

Nacka kommun

Observationen genomfördes av:
Mikael Aceli, Sollentuna kommun
Pia Claesson, Upplands Väsby kommun
Pia Eneström, Danderyds kommun
Åsa Tegsten, Sollentuna kommun
Vecka 43, 2018

Innehållsförteckning

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

- Hur observationen genomförts
- Sammanfattning
- Resultat per målområde
- Bedömning i skala
- Starka sidor och utvecklingsområden

Om Våga visa

Ev Kommentar från förskolan/skolan till rapporten

Kort om förskolan/skolan

Grundskola

Antal elever	673
Årskurser	F - åk 9
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal, Nacka Välfärds Skolor
Ev profil/inriktning	Forskande skola
Antal lärare varav antal legitimerade	40 varav ca 80 % har legitimation
Antal pedagoger på fritidshemmet varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	11 pedagoger varav 4 med högskoleutb.

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var fyra observatörer som besökte Saltsjöbadens samskola under fyra dagar, den 22 t.o.m 25 oktober 2018. Vi besökte alla klasser/grupper i skolan och fritidshemmet. Vi genomförde totalt 60 klassrumsobservationer av olika längd.

Inför observationen tog vi del av dokumentation som skolan skickat till oss. I början av observationen intervjuade vi rektor och en av de biträdande rektorerna. Uppföljande samtal med skolledning genomfördes i slutet av observationsveckan.

Vi har även fört samtal med:

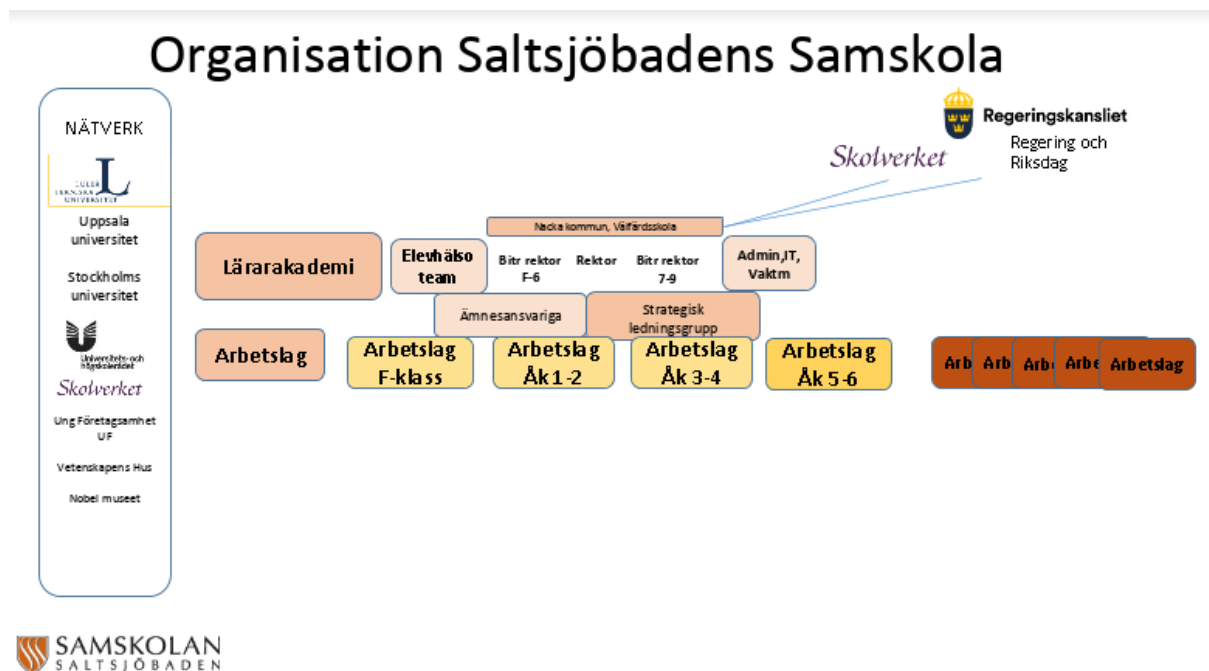
- Samtliga arbetslagsledare
- Delar av elevhälsoteamet
- Skolkurator

Vi närvarade under trygghetsteamets möte samt vid skolans två elevrådsmöten (f-3 resp 4-9).

Vidare samtalade vi spontant med flertalet pedagoger och elever på skolan.

Sammanfattning

Saltsjöbadens samskola är en kommunal grundskola i Nacka kommun med 673 elever från förskoleklass till årskurs 9. Nedanstående bild beskriver hur skolans organisation ser ut.

Skolans vision är Samskolan – framtidens skola idag! Kunskaper och kompetenser för livet i en föränderlig värld deras värderingar om omtanke, ansvar och kreativitet synliggörs i verksamheten. Genom olika ämnesprofiler ges eleverna möjlighet att få fördjupade kunskaper inom vissa områden. Skolan bedriver ett tydligt omvärldsarbete genom samarbete med Luleå tekniska universitet och internationellt utbyte med skolor från andra länder.

Vi ser en mycket välfungerande skola med engagerade pedagoger som tillsammans med skollledning bedriver en verksamhet med mycket hög kvalitet. Undervisningen och fritidshemmets verksamhet är mycket strukturerade och främjar elevernas kunskapsutveckling samt erbjuder god lärmiljö. Personalen och elever bemöter varandra med respekt. Alla elever vi samtalar med uppger att de trivs och känner sig trygga på skolan.

Skolans främsta utvecklingsområde anser vi vara att öka elevernas inflytande över undervisningen samt stärka det dagliga värdegrundsarbetet i klasserna.

Resultat per målområde

Normer och värden:

På Saltsjöbadens samskola finns en gemensam syn kring värdegrundsarbetet bland personal och elever. Ett årshjul beskriver det systematiska arbetet kring värdegrundsfrågor. Bland annat genomförs två stycken trivsel- och trygghetsenkäter under läsåret i syfte att kartlägga eventuell mobbning och otrygghet samt arbeta fram förebyggande åtgärder. Skolan har upprättat en årlig plan mot diskriminering och kränkande behandling som beskriver skolans mål, värderingar och organisation kring det trygghetsteam som finns. Den presenteras och förankras bland personal, elever och vårdnadshavare i början av läsåret. I planen finns en tydlig beskrivning av systematiken kring elevvården. Skolan har höga förväntningar på alla elever och de får i början av läsåret ett förväntansdokument som vårdnadshavare ska skriva under.

Trygghetsteamet arbetar fram trivselregler som eleverna, via elev- och klassråd, får vara med att tycka till kring. Trivselreglerna finns uppsatta i de allra flesta klassrum och förekommer även i några allmänna utrymmen.

All personal på Saltsjöbadens samskola har ett mycket respektfullt förhållningssätt gentemot eleverna. Vår upplevelse är att det oftast är god stämning bland eleverna. Många elever uttrycker att de trivs bra på skolan och att de är trygga. Skolan har upprättat ett faddersystem med olika aktiviteter under läsåret med syftet att främja gemenskapen bland eleverna.

I nuläget har skolan inte en detaljerad plan över hur det dagliga arbetet med värdegrunden ska gå till. Det är upp till respektive mentor/klasslärare att bedriva värdegrundsfrågor inom sin klass och det görs i nuläget inte systematiskt. Ett arbete med att ta fram övningar och aktiviteter inom värdegrund för respektive stadiet har påbörjats.

Utveckling och lärande/Kunskaper:

Undervisningen på skolan genomsyras av god struktur och har en tydlig koppling till läroplanens mål. Till exempel ser vi samstämmiga starter och avslut av lektioner, strukturerade genomgångar och tydliga instruktioner om lektionens innehåll. I samtal med elever på alla stadier framkommer att de är mycket nöjda med undervisningen och med sina lärare.

Arbetssätten på lektionerna varierar. Olika arbetsmetoder och arbetssätt som främjar samarbete mellan elever förekommer i hög grad. Under våra observationer ser vi inga exempel på ämnesövergripande arbete. Vid samtal med pedagoger förstår vi att det förekommer ibland.

Vi ser att eleverna i årskurs 4-9, materiellt, har förutsättningar att utveckla sin digitala kompetens. De digitala verktygen används främst till informationssökning, att skriva

dokument, att göra presentationer och i viss utsträckning till att programmera. Eleverna, åtminstone i årskurs 7-9, är förtroga med att använda skolplattformen.

I den del av skolan där förskoleklass till årskurs 5 har sin verksamhet erbjuds en stimulerande lärmiljö. I klassrummen har eleverna bestämda platser men de ges möjlighet att arbeta enskilt eller i grupp beroende på hur arbetsuppgifterna är utformade. Lärmaterialet presenteras på ett sätt som stimulerar och inspirerar till lärande. De språkutvecklande arbetssätten präglar undervisningen bland annat genom bildstöd. I den del av skolan där årskurs 6-9 har sin undervisning finns klassrum med en inspirerande lärmiljö men vi ser även klassrum där lärmiljön inte utnyttjas.

I förskoleklass ser vi att eleverna genom lek, rörelse och aktivitet utvecklar sin förmåga till att samarbeta och kommunicera. Det ser vi till exempel genom språklek och grupparbete kring matematik.

Vi observerar att det finns strategier och metoder för arbete med extra anpassningar och särskilt stöd samt arbete med elever som har annat modersmål än svenska. Det finns väl fungerande rutiner för hur pedagoger, speciallärare, specialpedagoger och andra resurser samverkar.

Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande:

Eleverna på skolan får möjlighet att ta ansvar för sitt egna lärande bland annat genom elevledda utvecklingssamtal. Från årskurs 1 får elever planera och leda sina utvecklingssamtal och utifrån pedagogernas omdömen upprättar de individuella utvecklingsplaner med mål som de vill uppnå under kommande termin. Andra exempel på hur eleverna får möjlighet att utveckla sitt ansvarstagande är att ansvara för klassrumsmiljön.

I viss utsträckning är eleverna delaktiga vid val av undervisningsform samt när prov ska genomföras. Delaktighet vid planering ser vi inte och elever ger en bild av att det är pedagogen som planerar innehållet för undervisningen. Alla elever ges lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen.

På skolan finns väl fungerande former för elev- och klassråd. Skolledningen deltar i elevråden. Under de elevråd vi deltog i var frågornas karaktär mest av praktisk natur.

Bedömning och betyg:

Sedan läsåret 2018/19 använder skolan en kammungemensam skolplattform för kommunikation med elever och vårdnadshavare. Den används för bland annat schema, närvaro, planeringar av skolarbete samt återkoppling av bedömning och betyg. Många elever uttrycker att de är nöjda med den återkoppling de får. De berättar att de får bedömningar i skolplattformen. Formativ återkoppling sker spontant i olika klassrumssituationer för att ge

vägledning under arbetets gång. Vi ser exempel på att eleverna tränas på att ge kamratrespons men ingen situation där eleverna tränar på att bedöma sina egna resultat.

För att säkra en likvärdig och rättssäker bedömning av de nationella proven har skolan upprättat väl fungerande rutiner. Inom vissa årskurser rättas proven centralt inom kommunen.

Fritidshemmet:

Fritidshemmet har en välfungerande organisation och verksamheten erbjuder eleverna möjlighet att prova olika aktiviteter dagligen. Verksamheten erbjuder en bredd av aktiviteter inom olika områden, bland annat inom rörelse, skapande, utevistelse/natur och rekreation. Elevernas intresse och önskemål tas tillvara. I klassrummen finns en önskelåda där eleverna kan lägga lappar med skrivna förslag på aktiviteter. Elever vi pratar med uttrycker att de är mycket nöjda med fritidshemmet och att de har många aktiviteter att välja emellan. Fritidshemmets personal är under skoldagen främst knutna till olika klasser men några har sin del av tjänst som ämneslärare. Personal närvarar även under elevernas utvecklingssamtal och ansvarar till viss del för sociala aktiviteter för de olika klasserna.

På grund av bristande tillgång till digitala verktyg får eleverna i liten utsträckning möjlighet att utveckla sin digitala kompetens på fritidshemmets verksamhet.

Styrning och ledning:

Rektors ansvar är ett av skolans starkaste områden enligt vår bedömning. Sedan många år tillbaka finns en god struktur som rektorer tillsammans med övrig skolledning och personal arbetat fram. Det systematiska kvalitetsarbetet håller mycket hög klass och skolan har upprättat en noggrann dokumentation som beskriver skolans olika processer. Det finns årshjul både inom värdegrundsarbetet och pedagogiska arbetet som tydligt beskriver vad som genomförs och när det sker under läsåret. Arbetet med värdegrunden har skapat en skola där elever i hög grad känner sig trygga och trivs. Rektor och övriga skolledningen har mycket god kännedom om vad som sker i verksamheten och de arbetar aktivt för att utveckla den tillsammans med skolans personal och elever. Den goda strukturen inom organisationen gör att pedagogerna ges goda möjligheter till att samverka och ha kunskapsutbyte.

Rutiner för övergångar inom skolan är väl fungerande och skolan genomför under läsåret fem stycken klasskonferenser där pedagoger och personal får information om elevers kunskapsläge och sociala situation.

Bedömning i skala¹

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3,4
Utveckling och lärande/Kunskaper	3,4
Ansvar och inflytande för elever/Barns inflytande	3,3
Bedömning och betyg	3,5
Fritidshem	3,6
Styrning och ledning	3,8

Bedömning:

Starka sidor

Värdegrundsarbetet på Saltsjöbadens samskola är väl förankrat hos personal och elever (Normer och värden)

Beskrivning: På skolan är det en mycket god stämning och pedagoger och elever har ett mycket respektfullt förhållande till varandra. Det finns en tydlig och strukturerad plan över hur det övergripande arbetet med att förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling ska gå till. Det finns en hög förväntan på att eleverna ska leva upp till skolans trivselregler och det genomsyrar verksamheten.

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Bedömning: I mycket hög grad finns en gemensam och förankrad syn på verksamhetens värdegrund bland personal och elever.

Pedagogerna skapar mycket goda förutsättningar för elevernas lärande (Kunskaper)

Beskrivning:

Pedagogerna på Saltsjöbadens samskola är engagerade och sätter eleverna i centrum. Lektionerna har mycket god struktur och en tydlig koppling till läroplanens mål. Undervisningen är varierad och ger eleverna möjlighet att utveckla sina kunskaper och förmågor genom en rad olika arbetssätt. Undervisningen är väl anpassad till elevernas olika behov t.ex genom språkutvecklande arbetssätt, extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns väl fungerande rutiner för elever med annat modersmål än svenska. Särskilt gynnas de av ett bibliotek som bemannas av en flerspråkig personal.

Bedömning: Undervisning av mycket god kvalitet präglar verksamheten.

Aktiviteter i fritidshemmet är varierade och utgår från elevernas intressen och behov (Fritidshemmet)

Beskrivning: Fritidshemmet erbjuder olika aktiviteter som planeras med utgångspunkt i elevernas olika intressen och önskemål. Fritidshemmets lokaler möjliggör för pedagogerna att erbjuda sina elever en varierad och innehållsrik verksamhet. Vi ser elever som t. ex deltar i olika aktiviteter som främjar samarbete och goda relationer.

Bedömning: Fritidsverksamheten är till stor del strukturerad och varierad och innehåller lek, rörelse, skapande och estetiska uttrycksformer.

Saltsjöbadens samskola har en mycket väl fungerande organisation där rektor och övrig skollledning utvecklar verksamheten tillsammans med personalen (Styrning och ledning)

Beskrivning: Det systematiska kvalitetsarbetet håller en mycket hög nivå och det finns tydliga processer som beskriver verksamhetens arbete inom olika områden. Rektor och övrig skollledning har mycket god kännedom om verksamhetens pedagogiska arbete. Personalen på skolan medverkar i mycket hög utsträckning till att utforma verksamheten. Den goda organisationen inom skolan möjliggör till samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagoger.

Bedömning: En väl förankrad och tydlig struktur präglar verksamheten vilket möjliggör för skollledning och pedagoger att driva ett pedagogiskt utvecklingsarbete av mycket hög kvalitet.

Utvecklingsområden

Värdegrundsarbetet genomsyrar inte alltid den dagliga verksamheten (Normer och värden)

Beskrivning: Skolan har inte en detaljerad plan och struktur över hur det dagliga arbetet med värdegrunden ska gå till. Det är upp till respektive mentor/klasslärare att arbeta med den typen av frågor med sin klass. Det ska ske under klassrådstitid men vi ser att det inte sker systematiskt. Vi hör både från elever och personal att tiden är begränsad och att värdegrundsarbetet ofta bortprioriteras för att hinna med andra sakfrågor, exempelvis klassråd.

I nuläget pågår ett arbete med att ta fram material för de olika stadierna och det kan skapa en god grund för det fortsatta arbetet med värdegrund i klasserna.

Bedömning: Både observationer och intervjuer med elever och personal visar att systematiken kring det främjande värdegrundsarbetet brister till viss del.

Eleverna ges inte tillräcklig möjlighet att påverka sin undervisning (Ansvar och inflytande)

Beskrivning: Vid vårt besök ser vi få inslag av elevinflytande under lektionstid. Elever vi pratar med berättar att de främst får vara med att bestämma redovisningsform och i viss utsträckning när prov ska planeras in. I huvudsak är det pedagogen som utformar lektionernas innehåll och struktur.

Bedömning: I viss utsträckning ges eleverna möjlighet att påverka undervisningen och dess innehåll.

Jämförelse med tidigare observation*

Observationsår:

Förbättringsområde /
utvecklingsområde
i tidigare rapport:

Nuläge:

År 2012	Tydliggöra och befästa ett gemensamt synsätt kring hur skolans regler skall efterföljas (Normer och värden)	Åtgärdat
År 2012	Utveckla en beredskap för hur ordningsproblem som uppstår kan hanteras. (Normer och värden)	Åtgärdat
År 2012	Att öka medvetenheten hos alla skolans lärare om deras ansvar för att inom ramen för varje ämne stödja elever med särskilda behov och annan språkbakgrund i deras kunskapsutveckling (Kunskaper)	Åtgärdat
År 2012	Miljön i klassrummen (Kunskaper)	Delvis åtgärdat

* År 2012 när föregående observation genomfördes var skolan en 6-9 skola med 387 elever.

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby.

Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola. Utvärderingen av verksamheten görs på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på:

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning samt samtal med barn
- Skolans egna dokument, relevanta för observationens genomförande

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

(2017-08-24)

Kommentar från förskolans/skolans ledning till observationsrapporten

Förskolans/skolans arbete med observationsrapporten

Våga Visa-rapporten har lagts upp på skolans Intranät som en nyhet och lästs av alla på skolan för att därefter diskuteras på möten i arbetslag. Styrkor och utvecklingsområden har lyfts fram från alla arbetslag för att därefter utgöra en punkt på möte i ledningsgruppen. Våga Visa-rapporten har även lagts upp på skolans hemsida som en nyhet och därmed gjorts publik.

Vi har också lyft fram rapporten på möte i skolråd med föräldrar.

Dock har vi ej uppmanat mentorerna att diskutera rapporten på klassråd med eleverna – vilket vi ska göra senare i vår.

Kommentar till observationens resultat

Vi känner igen vår verksamhet i rapporten. De styrkor som lyfts fram är också det som vi ser och tillika det inringade utvecklingsområdet med utveckling av möjligheter för elevernas vägar till inflytande. I rapporten nämns exempelvis klassråden som ett forum för oss att fortsätta utveckla – ett arbete som är på gång.

Förbättringsområden i observationsrapporten

Förbättringsområden som lyfts fram i rapporten ringar in vägar för elevers inflytande och vårt aktiva värdegrundsarbete i skolan. Vi har en tydlig struktur för elevinflytande men behöver stärka och kompetensutveckla oss inom det operativa arbetet direkt med eleverna. Det arbetet är på gång med översyn av värdegrundsarbetets olika delar över läsåret. Ett årshjul med aktiviteter riktade till klassråden är på gång. Det ska finslipas och förankras med mentorerna inför nästa läsår. Värdegrundsarbetet som helhet har en mycket god plattform med bra samverkan med exempelvis polarna och andra nätverkskontakter. Vi fortsätter utveckla vår samverkan kring trygghetsarbetet och i detta arbete utgör mentorerna nyckelfunktioner. Intern kompetensutveckling till mentorer planläggs inför nästa läsår.

Saltsjöbaden 25/1-19

Britta Wikman, rektor
Re